

Directrius per a la publicació dels treballs finals al repositori institucional, O2

Versió actualitzada i aprovada per Comissió de Programes el 23 de juny de 2021

Sumari

Introducció	4
Informació general	6
L'accés obert	6
El repositori institucional	6
La publicació de treballs finals en accés obert	6
Beneficis de publicar en accés obert	6
Per als estudiants	7
Per als professors	7
Programes aptes per a participar en la publicació de treballs finals en accés obert	7
Funcionament del repositori institucional, O2	9
Estructura jeràrquica	9
<i>Handle</i>	10
Idiomes	10
Gestió de la plataforma	10
Bones pràctiques per a incentivar la publicació	12
Condicions per a publicar treballs finals en accés obert	12
Licències de publicació	12
Pautes per a la redacció dels treballs finals	13
Portada	13
Primeres pàgines	15
Documents adjunts complementaris del treball	17
Formats dels fitxers adjunts al registre de publicació	17
Criteris de selecció de treballs per a publicar	17
Comunicació amb els estudiants i canals	19
Canals de comunicació	19
Comunicació durant el període lectiu	20
Iniciatives de la Biblioteca	23
Resolució de dubtes i consultes	24
Atenció als estudiants i <i>alumni</i>	24
Atenció als professors responsables d'assignatura (PRA)	24
Atenció als professors col·laboradors i al personal de gestió	25
Difusió i reaprofitament del repositori institucional, O2	25
Difusió interna	25
Difusió externa	26
Criteris de dipòsit de treballs finals per programes	27
Desenvolupament dels Criteris	27
Edició, actualització i accés	28
Glossari	29
Annex I	31
Annex II	34

Prefaci

Els treballs finals són un element fonamental dels programes. L'execució d'aquests treballs hauria de ser un element integrador dels diferents conceptes que s'han treballat durant el programa i hauria de permetre que l'estudiant traslladés a la pràctica els seus coneixements.

Els estudiants que arriben al treball final han assolit al llarg de les diferents assignatures les competències que necessiten per a portar-lo a terme amb èxit.

Malgrat tot, no sempre és fàcil començar a escriure un treball des de zero, i tenir unes referències de qualitat pot ser útil per a començar la tasca de conceptualització i comparar enfocaments diferents.

El fet que l'estudiant sigui conscient que el treball es pot publicar a la xarxa també l'anima a esforçar-se al màxim per a assolir aquest repte i repercuteix en la qualitat dels treballs que es presenten.

D'altra banda, els diferents processos d'acreditació valoren positivament els processos de transparència i, en concret, la publicació en accés obert dels treballs finals.

Per aquestes raons, us encoratjo, especialment als directores de programa i als professors responsables d'assignatura de treballs finals, a llegir la guia *Directrius per a la publicació dels treballs finals al repositori institucional, O2*, que l'Àrea de Biblioteca i Recursos d'Aprenentatge de la UOC ha elaborat basant-se en l'experiència que ha adquirit en treballar amb tots vosaltres al llarg d'aquests anys.

Cordialment,

Carles Sigalés Conde
Vicerector de Docència i Aprenentatge de la UOC

Introducció

L'any 2016, amb la presentació de la nova versió del repositori institucional, O2 (d'ara endavant, repositori), es vol donar un impuls a la publicació en accés obert de la producció científica i acadèmica de la comunitat de la Universitat Oberta de Catalunya (d'ara endavant, UOC). Entre les nombroses tipologies documentals que es publiquen al repositori, en aquest document ens centrem en els treballs finals: una oportunitat per al desenvolupament del coneixement que una part del col·lectiu d'estudiants produeix.

La publicació en accés obert dels treballs finals també té el suport de la Política institucional d'accés obert de la UOC (<https://biblioteca.uoc.edu/ca/plana/Coneixement-obert-a-la-UOC/>), la qual, en l'exposició de motius, detalla que «la necessitat de promoure la recerca i la docència en el context de la societat de la informació i les facilitats de l'edició electrònica han afavorit que sorgís el moviment de l'accés obert (AO) a la informació científica».

A la fi del primer i segon semestres acadèmics, que corresponen als mesos compresos entre gener i març, i juny i setembre, respectivament, els professors col·laboradors i els professors responsables d'assignatura (d'ara endavant, PRA) animen els estudiants a publicar els treballs en obert al repositori. Fins ara, no hi havia uniformitat en els procediments per a incentivar-ne la publicació.

En les sessions que es van fer el 2015 amb una selecció del personal docent dels diversos estudis de la UOC, es van poder diagnosticar els diferents procediments que se seguien per a publicar al repositori i, a més, es van recollir les necessitats d'informació entorn d'aquest aspecte. Aquest document vol resoldre les necessitats d'informació i els dubtes que es van plantejar en aquestes reunions.

Aquest document s'adreça als PRA, als directors de programa (d'ara endavant, DP) i al personal acadèmic implicat en la gestió dels treballs finals i la publicació al repositori, per a oferir-los les informacions que necessiten per a acompanyar els estudiants durant el procés de publicació.

En primer lloc, es proporcionen unes nocions generals sobre l'accés obert —vàlides per a compartir amb els estudiants—, el repositori, l'estratègia de publicació a la UOC (l'autoarxivament o via verda) i els beneficis que té per als professors i els estudiants el fet de publicar en accés obert, i també es fan unes reflexions sobre la publicació dels treballs en accés obert en les titulacions interuniversitàries.

En segon lloc, l'apartat més important d'aquest document, «Bones pràctiques per a incentivar la publicació», comprèn tot un seguit de pautes per a animar els estudiants a publicar en accés obert. Entre els continguts d'aquest apartat, hi ha les condicions per a publicar els treballs finals en accés obert, les pautes per a la redacció dels treballs finals, els criteris de selecció de treballs per a publicar, i també les estratègies de comunicació durant el període lectiu que el personal docent pot aplicar amb els estudiants respectius.

En tercer lloc, es presenta el projecte de document Criteris de dipòsit de treballs finals per programes (d'ara endavant, Criteris). Aquest document vol recollir l'estat de la qüestió sobre les diferents maneres de procedir dels programes i dels estudis.

Finalment, aquest document acaba amb un breu glossari que recull els termes d'ús habitual en l'entorn del repositori i de la publicació en accés obert de treballs finals, i un model de correu electrònic per a demanar la publicació en accés obert, en català, castellà i anglès, que els estudis poden adaptar segons les necessitats.

Cal tenir present que la publicació en obert dels treballs finals no tan sols contribueix a l'accessibilitat permanent, gratuïta i lliure als treballs publicats al repositori, sinó que també contribueix a la recuperació d'aquests treballs pels diferents cercadors d'internet

—maximitzant-ne la visibilitat i la difusió per mitjà d'altres repositoris recollidors—, la retroalimentació de la recerca i l'activitat acadèmica, i l'arxivament i la preservació a llarg termini.

Informació general

Base teòrica de l'accés obert i el repositori institucional, O2

L'accés obert

El moviment de l'accés obert (*open access*, OA) neix de les facilitats que proporciona l'edició electrònica i d'internet. Aquest moviment defensa un accés permanent, gratuït, lliure i sense les restriccions d'alguns drets d'explotació als continguts científics, acadèmics i docents, per tal d'afavorir l'accessibilitat a la recerca científica duta a terme i el seu impacte, en benefici de la ciència i la societat.

Aquestes són algunes declaracions internacionals d'accés obert:

(2002) Budapest Open Access Initiative (BOAI)
(<http://www.budapestopenaccessinitiative.org/read>)

(2003) Bethesda Statement on Open Access Publishing
(http://ictlogy.net/articles/bethesda_ca.html)

(2003) Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Science and Humanities
(http://bid.ub.edu/consulta_articulos.php?fichero=15vela.htm)

(2012) San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)
(<http://www.ascb.org/dora/>)

El repositori institucional

Un repositori institucional és, d'acord amb la definició de Crow (2002),¹ «un arxiu digital de la producció intel·lectual produïda pel professorat, el personal de recerca i els estudiants d'una institució, accessible per a usuaris finals tant de la mateixa institució com de fora, sense pràcticament cap barrera d'accés. En altres paraules, el seu contingut és:

- > institucionalment definit,
- > d'àmbit acadèmic,
- > acumulatiu i perpetu,
- > obert i interactiu».

La publicació de treballs finals en accés obert

L'autoarxivament (o via verda) en repositoris institucionals o repositoris temàtics és l'estratègia de publicació en accés obert dels treballs finals de la UOC.

En concret, en el cas que ens ocupa, es demana als estudiants que autopubliquin, és a dir, que facin la publicació dels treballs finals de manera autònoma, seguint les pautes que els professors els marquin.

Beneficis de publicar en accés obert

Des d'un punt de vista general, la publicació en accés obert contribueix a:

- > L'augment de la visibilitat de les publicacions.
- > L'obtenció d'un impacte més gran de les publicacions.

¹ Crow, R. (agost 2002). «The Case for Institutional Repositories: A SPARC Position Paper». *ARL Bimonthly Report*, núm. 223.

I si ho analitzem més detalladament, aporta uns beneficis específics tant per als estudiants que accedeixen a publicar els treballs finals en obert, com per al professorat que duu a terme la tasca de direcció d'aquests treballs finals.

Per als estudiants

Amb la publicació dels treballs finals en obert al repositori, els estudiants de la UOC donen visibilitat a la seva producció acadèmica. Així mateix, si no hi ha cap prova en contra, a l'efecte legal, es presumeix que l'autor és la persona que apareix com a tal en l'obra, en aquest cas, el treball final que s'ha publicat.

Publicar al repositori permet recuperar aquests treballs no tan sols dins del mateix repositori, sinó també a la xarxa, atès que les entrades al repositori s'indexen en els cercadors d'internet. Per tant, una cerca pertinent a internet permet recuperar el treball a partir de la informació disponible en el registre que acompanya el treball (autor o autors, títol, paraules clau, resum, etc.).

A més, en validar la publicació del treball al repositori s'hi assigna un *handle* (o URL permanent), que la UOC es compromet a conservar amb independència del canvi d'interfícies del repositori. Aquest *handle* pot ser compartit per l'estudiant, amb la certesa que el registre de publicació al qual fa referència sempre es podrà recuperar a internet.²

Per als professors

D'una banda, en l'avaluació del professorat UOC per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (d'ara endavant, AQU) es reconeix la tasca de direcció de treballs finals en la valoració dels mèrits de recerca, juntament amb la impartició de cursos de doctorat, postgrau i màster, la direcció de tesis doctorals, la capacitat de formar un grup de recerca, etc.

Aquesta direcció dels treballs es valora des d'un punt de vista quantitatiu, no qualitatiu, atès que, malgrat que els treballs estiguin en obert, no es farà una revisió acurada de la documentació.

D'altra banda, l'AQU valora positivament la publicació en accés obert de treballs finals en l'acreditació de les respectives titulacions de la Universitat.

Programes aptes per a participar en la publicació de treballs finals en accés obert

Totes les titulacions homologades i les titulacions pròpies de la UOC poden demanar el dipòsit en accés obert dels treballs finals dels estudiants.

Un estudiant, com a autor del treball, és titular dels drets de propietat intel·lectual de la totalitat del treball, des dels apartats, els punts, etc., en què es desenvolupa el treball, fins al resum i també el títol.

No obstant això, entre les titulacions de la UOC hi ha un subgrup que cal esmentar a part: són les **titulacions interuniversitàries** o titulacions de la UOC amb conveni de col·laboració amb altres universitats.

Excepte en casos singulars en què un estudiant tingui un acord amb una universitat en concret per a publicar el treball final al seu repositori, o en què cedeixi alguns dels drets a aquesta universitat, el fet de penjar un treball final en un repositori o en un altre és una decisió que pren el mateix estudiant, que també assumeix les hipotètiques conseqüències que se'n puguin derivar. En cap cas la universitat no és responsable de la publicació del treball al repositori.

² Per a més informació, consulteu el subapartat «*Handle*» dins de l'apartat «Funcionament del repositori institucional, O2».

Així, doncs, és possible que un mateix treball pugui estar publicat en dos repositoris universitaris.

La conclusió de les reflexions anteriors és que **qualsevol responsable d'una titulació de la UOC pot informar de l'existència del repositori i incentivar els estudiants a publicar-hi els treballs finals.**

Malgrat tot, per a afavorir la bona entesa amb les universitats col·laboradores, es recomana que en cas que el professorat de la UOC vulgui tenir els treballs finals d'una titulació interuniversitària al repositori, es posi en contacte amb els homòlegs de les universitats col·laboradores per a informar-los d'aquest propòsit.

Funcionament del repositori institucional, O2

Aspectes formals de la gestió del repositori

Estructura jeràrquica

El repositori emmagatzema els recursos que s'hi han publicat en tres grans apartats:

- > **Docència:** conté els materials docents i els objectes d'aprenentatge generats per l'activitat docent del professorat de la UOC (mòduls didàctics, vídeos formatius, guies d'estudi, PAC, exàmens, resolucions d'exàmens, etc.), sempre que aquests documents estiguin subjectes a una llicència de difusió en obert (<https://biblioteca.uoc.edu/ca/continguts/La-propietat-intellectual/?tab=5>) i la UOC en sigui la titular dels drets de propietat intel·lectual.³

Aquest apartat també conté els treballs finals de grau, màster o pràcticums dipositats pels estudiants.

- > **Recerca:** conté les publicacions en accés obert que es deriven de l'activitat investigadora de la UOC dipositades pel personal docent i de recerca. Es destaquen especialment les tesis doctorals, les ponències i les comunicacions en congressos, a més dels articles (*preprints*, *postprints*, etc.), les ressenyes i els capítols o parts de llibres.
- > **Institucional:** conté altres recursos institucionals de la UOC que es consideren d'interès per a la societat, com ara memòries, lliçons inaugurals, etc.

Cadascun d'aquests apartats s'estructura jeràrquicament de la manera següent:

Comunitats
 Subcomunitats
 Col·leccions

Els treballs finals dels estudiants de la UOC se situen tots dins l'apartat **Docència**, i dins d'aquest apartat, les grans comunitats corresponen, en un grau elevat, als diferents estudis que imparteix la UOC.

Dins de les comunitats podem trobar nombroses subcomunitats, que representen les diferents branques del coneixement que s'imparteixen dins dels estudis. Moltes vegades, les subcomunitats corresponen a un o diversos programes dels que s'imparteixen a la UOC.

Finalment, en l'últim nivell de l'estructura jeràrquica del repositori hi ha les col·leccions. Habitualment, les col·leccions tenen noms compartits, que representen les tipologies dels documents que s'adjunten als ítems que s'han publicat, i són el «calaix» on es fa la publicació dels documents del repositori.

En particular, les col·leccions en les quals se situen els treballs finals comparteixen totes la denominació següent: *Treballs finals de carrera*, *treballs de recerca*, etc.

A continuació, donem un exemple d'estructura jeràrquica ordinària:

³ Al repositori es poden trobar algunes PAC i algunes resolucions de PAC. Així mateix, els PRA que considerin que volen difondre en obert models d'exàmens i resolucions d'exàmens, també ho poden fer.

Docència

Dret i ciències polítiques [\[Comunitat\]](#)

Ciències polítiques i de l'administració [\[Subcomunitat\]](#)

Materials docents [\[Col·lecció\]](#)

Treballs finals de carrera, treballs de recerca, etc. [\[Col·lecció\]](#)

És important que tots els programes que vulguin que els estudiants dipositin els treballs finals en accés obert al repositori tinguin representació en l'estructura jeràrquica. És a dir, cal que cada programa controli la subcomunitat o subcomunitats en què els estudiants podran publicar els treballs finals.

Disposar d'una subcomunitat i de les col·leccions de referència corresponents no tan sols facilita que els estudiants tinguin una referència del lloc en el qual poden publicar, sinó que també agilitza la cerca dins del repositori, tant per als estudiants com per als professors.

Qualsevol proposta per a revisar, modificar o ampliar l'estructura jeràrquica del repositori s'ha d'adreçar al formulari del servei *Publica al repositori institucional, O2* (<http://biblioteca.uoc.edu/ca/serveis/publica-al-repositori-institucional-o2>) o al servei *La Biblioteca respon* (<https://biblioteca.uoc.edu/ca/sobre-la-biblioteca/la-biblioteca-respon/index.html>). El personal que s'encarrega de la gestió del repositori atindrà la proposta i estudiarà cada cas amb la finalitat de garantir el creixement controlat i coherent de l'estructura del repositori.

Handle

Als ítems publicats al repositori se'ls assigna automàticament un identificador permanent anomenat *handle*.⁴

Un *handle* consisteix en un URL permanent, que no canvia malgrat que es produeixi una migració del repositori a un nou servidor o quan es fan canvis en el sistema. Aquest *handle* es pot utilitzar per a citar les publicacions del repositori des d'altres publicacions o mitjans de comunicació.

Els *handles* assignats pel repositori de la UOC comencen sempre de la mateixa manera:

<http://hdl.handle.net/10609/>

S'acompanyen d'un codi numèric addicional que identifica l'ítem concret; per exemple:

<http://hdl.handle.net/10609/42765>

Idiomes

La interfície del repositori és disponible en tres idiomes: català, castellà i anglès.

Tota la informació disponible al repositori, excepte el títol de la publicació i els documents que s'adjunten en les publicacions, es pot visualitzar en els tres idiomes esmentats.

És recomanable que tots els autors que vulguin publicar al repositori introdueixin totes les informacions del formulari de les publicacions en els tres idiomes; i les paraules clau i el resum són obligatoris, com a mínim, en un idioma.

Gestió de la plataforma

Com indica el seu nom, O2, l'Oberta en obert, el repositori institucional és un portal que pertany a la UOC.

⁴ En podeu trobar més informació a <https://www.handle.net/>.

La gestió de la plataforma i del repositori és a càrrec de l'Àrea de Biblioteca i Recursos d'Aprenentatge.

Des de l'Àrea de Biblioteca i Recursos d'Aprenentatge se supervisa el funcionament correcte del repositori en l'activitat diària, se'n planifiquen els canvis i les millores, s'atenen les peticions tant de la comunitat docent i investigadora com dels estudiants, etc.

Per a plantejar qualsevol qüestió en relació amb el funcionament o la gestió del repositori, la comunitat UOC es pot adreçar a l'Àrea de Biblioteca i Recursos d'Aprenentatge per mitjà del formulari del servei *Publica al repositori institucional, O2* (<http://biblioteca.uoc.edu/ca/serveis/publica-al-repositori-institucional-o2>) o del servei *La Biblioteca respon* (<https://biblioteca.uoc.edu/ca/sobre-la-biblioteca/la-biblioteca-respon/index.html>).

Bones pràctiques per a incentivar la publicació

Disseny i contingut formal dels treballs

Condicions per a publicar treballs finals en accés obert

L'opció de publicar un document en accés obert està estretament lligada a la viabilitat d'aquesta publicació.

Quan es demana que un estudiant publiqui el treball final, és indispensable que aquest document compleixi els requisits següents:

- > Que **no estigui afectat per cap acord de confidencialitat** amb tercers.
- > Que **no vulneri els drets de propietat industrial i intel·lectual** de tercers.

Respecte a la qüestió de la confidencialitat, es pot recórrer a diverses opcions per tal d'eliminar dades confidencials i continuar el procés de publicació al repositori.

Algunes d'aquestes opcions són les següents:

- > Sempre que sigui possible i de manera preferent, es pot eliminar la informació confidencial del treball.
- > Es poden substituir els noms reals per denominacions i altres referències fictícies.
- > Es pot publicar només una part del treball (per exemple, es pot decidir no publicar-ne el producte) i informar que el contingut que es publica és parcial, ja que una part determinada del treball n'ha estat exclosa; si es considera oportú, es pot donar la raó d'aquesta supressió.

Sempre que el treball que es publica sigui una versió parcial de l'original, amb algunes parts que s'han eliminat per motius de confidencialitat, es recomana que s'informi d'aquest fet al començament del document.

No s'aconsella la publicació de treballs que, un cop se n'hagin eliminat les parts confidencials, no s'entenguin.

En cas que l'estudiant argumenti una incompatibilitat amb la publicació del treball final en obert, es poden estudiar mesures de restricció d'accés al document, de manera excepcional.

L'estudiant autoritza de manera expressa a publicar en accés obert amb el mecanisme de l'autopublicació, motiu pel qual es demana que sigui el mateix autor qui publiqui el treball al repositori.

Llicències de publicació

Es recomana que els treballs finals es publiquin amb una llicència Creative Commons⁵ (d'ara endavant, CC), que permet modificar els termes i les condicions de les llicències d'ús d'una obra (en el cas que ens ocupa, els treballs finals) per a posar-la a disposició del públic amb un règim més o menys obert, sense substituir els drets d'autor, sinó fonamentant-s'hi.

⁵ En podeu trobar més informació a <http://creativecommons.org/>.

En el moment de publicar el treball, l'estudiant ha de revisar les diferents llicències que hi pot assignar i triar la que s'adapti millor a l'ús que vol que se'n faci. El repositori ofereix un ampli ventall de llicències CC per triar:

Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>)

Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>)

Reconeixement-NoComercial

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/es/deed.ca>)

Reconeixement-SenseObraDerivada

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/es/deed.ca>)

Reconeixement-CompartirIgual

(<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/es/deed.ca>)

Reconeixement

(<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/es/deed.ca>)

Si l'estudiant no es manifesta expressament per cap de les llicències anteriors, en la publicació s'assigna per defecte la llicència més restrictiva: Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada - (CC BY-NC-ND, versió 3.0 ES) (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>).

El novembre de 2013, Creative Commons en va publicar la versió 4.0, que es diferencia de les versions anteriors pel fet de tenir un caràcter internacional; és a dir, aquesta versió no s'ha adaptat a les legislacions internes de cada país.

En conseqüència, i per a evitar possibles confrontacions legals, la llicència a la qual la UOC dona suport continua essent la versió 3.0.

Pautes per a la redacció dels treballs finals

Diversos programes disposen d'una guia amb informació bàsica sobre què és i què implica fer un treball final, i indicacions o pautes sobre el disseny formal per a redactar aquests treballs finals.

Cada programa té unes necessitats determinades, que es cobreixen amb redaccions de treballs diferents, però hi ha diversos punts en comú que, ben elaborats i amb una bona reflexió, afavoreixen la publicació al repositori i també la recuperació posterior dels documents.

Portada

Malgrat que molts treballs finals incloguin una portada, hi ha altres formats de treballs (per exemple, els articles) que no comencen amb una portada. Per a tots aquests formats, les informacions que s'aporten a continuació són igualment necessàries i útils per a publicar-los posteriorment al repositori, i s'aconsella que s'hi facin constar.

 El **títol del treball** ha de ser descriptiu de l'acció del projecte i ha d'aportar informació sobre què hi trobarà el lector.

Es recomana evitar els títols genèrics, com ara *Treball final del grau de...*
Tot seguit donem un exemple de títol descriptiu:

Els efectes sobre el medi ambient en les noves democràcies, les dictadures i les democràcies tradicionals

 El nom de l'**autor** del document s'ha de donar sempre amb el nom i els dos cognoms (excepte en el cas d'autors que tinguin un únic cognom).

Cal que els autors que publiquen recurrentment documents al repositori entrin sempre el nom i el cognom o cognoms de la mateixa manera, per a afavorir així el control d'autoritats.⁶

Si el nom d'un autor s'ha entrat al repositori de maneres diferents, tindrà tantes entrades d'autor com redaccions diferents de l'autoria, i els seus treballs es recuperaran individualment per les diferents autories.

Un exemple d'un nom entrat de maneres diferents és el següent:

Mònica López Agut ≠ Monica López Agut ≠ Mónica López Agut

Quan un autor sempre s'identifica de la mateixa manera i ho fa amb el nom i els dos cognoms, contribueix a recollir en la mateixa autoria tots els documents que s'han publicat al repositori, i a distingir-se d'altres autors amb noms similars (per exemple, dels autors que tenen el nom i el primer cognom semblants, però no el segon cognom).

Amb relació al concepte d'autoria, també cal que els autors reflexionin sobre la seva identitat digital, és a dir, sobre com es donen a conèixer a la xarxa. Una persona pot tenir diferents identitats digitals segons la redacció del nom i dels cognoms; per tant, si un autor vol recollir tota la seva obra en una mateixa identitat, cal que vetlli també perquè la redacció del nom sigui idèntica en totes les fonts d'informació (al repositori, a Google Acadèmic, etc.).

 El nom del **professor col·laborador** també s'ha de fer constar en el treball. Per a identificar-lo, cal seguir les mateixes pautes que per a l'autor:

- > Donar el nom i els dos cognoms (excepte per als professors amb un únic cognom).
- > Fer un control d'autoritats (assegurar-se que el nom sempre està redactat de la mateixa manera).

Quan l'estudiant publiqui el treball al repositori, ha de fer constar el nom del professor col·laborador en el camp *Tutor* del formulari de publicació. D'aquesta manera, tots els professors col·laboradors que hagin dirigit treballs finals constaran com a partícips de l'autoria del document.

 El nom del **PRA** també pot constar en el treball. Les pautes de redacció són iguals que per a l'autor i el professor col·laborador:

- > Donar el nom i els dos cognoms (excepte per als autors amb un únic cognom).

⁶ El control d'autoritats contribueix a assegurar que qualsevol punt d'accés (en aquest cas, el nom i el cognom o cognoms de l'autor o dels autors) que s'hagi entrat al repositori sigui únic i es desambigüi dels noms que són semblants.

> Fer un control d'autoritats (és a dir, assegurar-se que el nom sempre estigui redactat de la mateixa manera).

El nom del PRA s'especificarà en el camp *Altres* del formulari de publicació del repositori. Així, tots els PRA que hagin dirigit treballs finals constaran com a partícips de l'autoria del document.

Per a garantir un **control d'autoritats del nom dels professors col·laboradors i dels PRA**, es recomana que siguin els mateixos professors els qui, entre les pautes per a elaborar el treball, indiquin als estudiants a qui han d'identificar en el treball com a professor col·laborador i PRA, i de quina manera.

A més, es pot oferir una definició de la figura del professor col·laborador i del PRA prenent com a base les definicions que hi ha en el «Glossari», a les últimes pàgines d'aquest document.

Es recomana fer constar la **data de presentació** del treball, entesa com la data en què l'estudiant lliura el treball perquè l'avaluïn.

Aquesta data serà la que al repositori es presentarà com a *Data de publicació*.

S'aconsella, també, fer constar en el treball el **nom del programa** (grau, postgrau, especialitat o màster), atès que, si es publica al repositori, aquesta informació contribueix a identificar millor els treballs. En cas que una subcomunitat englobi treballs de diferents programes (per exemple, Conflictologia, Resolució de conflictes i Mediació), qui consulti el treball adjunt al registre de publicació pot saber el programa al qual pertany.

A tall d'informació, és important esmentar que el repositori organitza administrativament els treballs publicats en tipologies documentals que tenen en compte la naturalesa de la titulació en el marc de la qual es va fer el treball final, i distingeix solament les carreres i els màsters, però no el tipus de carrera (diplomatura, llicenciatura o grau).

D'aquesta manera, qualsevol treball final de carrera, amb independència de la correspondència amb el Marc espanyol de qualificacions per a l'ensenyament superior (MECES), se situa amb la resta del treballs finals de carrera en la mateixa tipologia (entenent com a carrera una diplomatura, una llicenciatura o un grau), i els treballs finals de màster i de postgrau se situen conjuntament en la categoria de treballs finals de màster. Aquesta identificació es pot veure en el registre de publicació, al camp *Tipus*.

Primeres pàgines

Entre les primeres pàgines del treball també hi ha informacions sobre les quals cal fer una reflexió.

El **resum executiu** ha de sintetitzar la finalitat del treball, el context d'aplicació (en cas que en tingui), la metodologia que s'ha utilitzat i els resultats i les conclusions que s'han obtingut.

Es recomana una extensió aproximada d'entre 100 i 200 paraules, segons el detall que es demani a cada programa.

Tenint en compte que la interfície del repositori s'ofereix en tres idiomes (català, castellà i anglès), és recomanable demanar als estudiants que redactin en els tres idiomes el resum

executiu, la publicació del qual és obligatori com a mínim en un idioma. D'aquesta manera, els serà més fàcil traslladar aquesta informació al repositori.

Com a mínim, es demana que el resum es redacti en l'idioma de la docència (català o castellà) i en anglès, excepte en els casos en què l'idioma de la docència sigui l'anglès; en aquests casos, només es demanarà el resum en aquest idioma.

 Les **paraules clau** s'han d'entendre com a termes o conceptes, és a dir, un conjunt de termes també pot ser una paraula clau; per exemple, *animació sociocultural*.

Una paraula clau pot ser un concepte relacionat amb la temàtica del treball (per exemple: *fiscalitat immobiliària*, *fiscalitat de les operacions financeres*, *fiscalitat del patrimoni familiar*, etc.) o un concepte sobre la tipologia o la naturalesa del treball (per exemple: *informe professional*, *recerca documental*, *treball de recerca empírica*, etc.). En particular, utilitzar paraules clau per a definir la naturalesa del treball és especialment útil quan dins d'una mateixa subcomunitat podem trobar diferents tipologies de treballs.

Igual que per al resum executiu, és recomanable demanar les paraules clau en els tres idiomes del repositori, o en l'idioma de la docència i en anglès, o només en anglès si aquest és l'idioma de la docència. Les paraules clau sempre són obligatòries, com a mínim, en un idioma.

S'aconsella demanar entre 3 i 5 paraules clau per treball. Totes les paraules clau les pot triar l'autor, o bé entre 1 i 3 del total les poden aportar els professors col·laboradors i els PRA, que poden especificar quines han de ser les paraules clau, o bé poden proposar una llista de la qual l'estudiant haurà de triar les que s'adeqüin millor al treball.

Així mateix, les paraules clau les pot aportar directament l'estudiant, o bé se li pot demanar que les triï a partir de les fonts següents:

- > Una llista elaborada pels professors col·laboradors i els PRA.
- > Un tesaurus o llista normalitzada de conceptes.
- > Si el treball inclou temàtiques relacionades amb els estudis de les dones, els feminismes, el gènere, els estudis dels homes o LGTBIQ, haurà d'incloure la paraula clau "Estudis de gènere", "Estudios de género", "Gender studies" quan es publiqui el treball a l'O2 Repositori UOC.

El nombre de paraules clau i la font de referència des de la qual es trien són una decisió dels PRA i dels professors col·laboradors.

A continuació, per a resumir els aspectes clau que han de ser motiu de reflexió en el moment de demanar als estudiants que redactin els treballs, oferim la taula següent:

A tall de resum...	
Títol	✓ Descriptiu de l'acció del projecte.
Autor	
Professor col·laborador	✓ El nom i els dos cognoms.
PRA	✓ Control d'autoritats (el nom sempre ha d'estar redactat de la mateixa manera).
Data de presentació	✓ Data de lliurament per a l'avaluació.

Resum executiu	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Amb la finalitat, el context d'aplicació (en cas que en tingui), la metodologia, els resultats i les conclusions del treball. ✓ Extensió: de 100 a 200 paraules. ✓ Idiomes: català, castellà i anglès.
Paraules clau	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sobre la temàtica o la tipologia de treball. ✓ "Estudis de gènere", "Estudios de género", "Gender studies" si tracta la temàtica. ✓ Idiomes: català, castellà i anglès. ✓ De 3 a 5 paraules clau; d'aquestes, d'1 a 3 poden ser definides pels PRA i els professors col·laboradors. ✓ Aportades directament pels estudiants o a partir de llistes, tesaurus, etc.

Documents adjunts complementaris del treball

A més de trobar el treball final adjunt al registre de publicació, aquest treball final també pot anar acompanyat d'altres documents amb formats documentals diferents (per exemple, textos, vídeos, àudios, aplicacions, etc.).

Tant el treball final com els diferents documents addicionals s'han d'adjuntar a un registre únic de publicació del repositori.

D'aquesta manera, des del registre publicat es podran veure el treball i tots els documents adjunts.

Formats dels fitxers adjunts al registre de publicació

Els fitxers que es poden adjuntar a un registre de publicació del repositori són molt nombrosos. S'hi poden incloure fitxers en el format que l'usuari vulgui: textos, vídeos, àudios, aplicacions, etc.

No obstant això, es recomana que per a cada fitxer adjunt es facin servir estàndards oberts, que estiguin lliures de restriccions legals i econòmiques d'ús i que assegurin la preservació dels documents a llarg termini.

Si bé els usuaris poden utilitzar formats diversos per als fitxers, recomanem sobretot l'ús del format **PDF** (*portable document format*) per als documents textuais (els treballs finals, entre altres) i **MP4** per als documents audiovisuals, tot i que també s'accepten altres formats com MPEG, MOV i FLV.

Criteris de selecció de treballs per a publicar

La publicació dels treballs finals a l'O2 es farà **a partir d'una qualificació B (8)**. Actuant aquesta qualificació, com una **forquilla (rang) de notes sobre les quals els estudis (o inclòs específicament els DPs dins de cada estudi) poden escollir a partir de quina nota recomanen als seus estudiants la publicació en obert**.

En aquesta decisió sempre prima la qualitat dels treballs finals publicats, com a eina de difusió dels millors treballs finals de cada estudi. D'aquesta manera, els estudis només recomanaran la publicació dels treballs finals que compleixin el criteri anteriorment esmentat.

La decisió final de la publicació dependrà de la voluntat de l'estudiant, que en virtut de la llei de propietat intel·lectual, és el titular de tots els drets del treball.

Els treballs finals publicats en obert han de publicar-se respectant la normativa de la propietat intel·lectual, industrial i de protecció de dades personals.

Recordem que quan es demana que un estudiant publiqui el treball final, és indispensable que aquest document compleixi els requisits següents:

- > Que **no estigui afectat per cap acord de confidencialitat** amb tercers.
- > Que **no vulneri els drets de propietat industrial i intel·lectual** de tercers.

En qualsevol cas, l'estudiant autoritza de manera expressa a publicar el treball en accés obert amb el mecanisme de l'autopublicació, motiu pel qual es demana que sigui el mateix autor qui publiqui el treball al repositori.

Comunicació amb els estudiants i canals

Canals de comunicació

Hi ha molts canals de comunicació entre el professorat i els estudiants a l'hora de donar a conèixer el repositori, incentivar la publicació dels treballs finals en accés obert i guiar els estudiants en el procés de publicació.

A continuació, es desglossen els principals canals de comunicació que es poden fer servir, les particularitats que tenen, les finalitats principals i els agents que en són responsables.

✓ El pla docent

El pla docent és un document disponible a les aules des del començament del semestre. Aporta informació general sobre la docència de l'assignatura en qüestió i es recomana incloure-hi informació variada sobre el repositori:

- > Què és l'accés obert?
- > Què és el repositori institucional de la UOC?
- > Què es pot publicar en accés obert? Què no es pot publicar? (confidencialitat, etc.)
- > Etc.

Habitualment, el pla docent es consulta al començament del semestre, quan comença l'assignatura, fet que condiciona la informació que s'hi proporciona, que és general i sobre el funcionament de l'assignatura.

És un canal de consulta esporàdica, que els estudiants consulten a títol informatiu per saber com evolucionarà la docència. Per aquest motiu, les dades que conté han de ser merament informatives, per a donar uns coneixements generals sobre el repositori; la finalitat és que l'estudiant hi tingui una primera presa de contacte.

La responsabilitat de nodrir el pla docent amb informació rellevant per als estudiants recau en el PRA de cada assignatura, que també és el responsable de revisar-ne i actualitzar-ne el contingut periòdicament.

Hi ha un model de text per al pla docent a l'annex II d'aquest document.

✓ El tauler i el fòrum de l'aula virtual

El tauler i el fòrum de l'aula virtual són dos canals que permeten enviar missatges a tots els estudiants que estan matriculats d'una assignatura. La diferència més remarcable entre tots dos és que el tauler és un canal unidireccional (professor → estudiants), mentre que el fòrum és bidireccional (professor ↔ estudiants).

Tots dos canals són especialment útils a l'hora de guiar els estudiants al llarg del semestre en la redacció del treball final i d'incentivar-los per a la futura publicació en accés obert.

L'emissió de missatges per mitjà del tauler o del fòrum es fa segons el criteri del professor col·laborador i del PRA; per tant, l'ús més o menys intensiu d'aquest recurs depèn de cada cas.

Els missatges que s'emeten pel tauler i el fòrum s'envien a tots els estudiants d'una assignatura. Aquest fet en condiciona l'ús, ja que es recomana no enviar pel tauler o el fòrum un missatge que el professor col·laborador o el PRA vulgui enviar només a un col·lectiu concret, més reduït que el conjunt de tots els estudiants. Un exemple d'aquesta restricció són els missatges que es volen enviar només als autors dels treballs que s'han seleccionat per a publicar-los al repositori; en aquest cas, es recomana fer servir el correu electrònic.

La responsabilitat de col·laborar en la docència amb missatges al tauler i al fòrum la comparteixen els PRA i els professors col·laboradors.

✓ El correu electrònic

El correu electrònic és un recurs que permet establir un contacte més directe i personalitzat entre el professor i els estudiants, i a l'inrevés.

Si bé el correu es pot fer servir al llarg de tot el curs per a guiar l'edició dels treballs i incentivar la publicació informant dels beneficis de l'accés obert, aquest canal de comunicació adquireix una importància especial al final del curs per a establir contacte d'una manera precisa amb els autors dels treballs que s'han triat perquè formin part del repositori, en els casos en què un programa vulgui uns «determinats» treballs finals al repositori, seguint els procediments que s'han exposat anteriorment al subapartat «Criteris de selecció de treballs per a publicar (modalitats de publicació)» (dins l'apartat «Bones pràctiques per a incentivar la publicació»).

Per mitjà d'aquest canal, es poden donar informacions més concises sobre com, on, per què, etc., es publica al repositori, i es pot fer un seguiment per a obtenir el compromís de l'estudiant de publicar-hi en accés obert.

A més, recomanem que es faci servir aquest canal per a posar-se en contacte directament amb els autors dels treballs que continguin dades confidencials. Així, es podran proposar maneres alternatives de publicar aquests treballs que no perjudiquin els autors, o fins i tot es podrà eximir de l'obligatorietat de publicar al repositori, en cas que aquest sigui el procediment del programa.

La responsabilitat de posar-se en contacte amb els estudiants per mitjà de correus electrònics la comparteixen els PRA i els professors col·laboradors.

✓ Altres iniciatives: elaboració d'una **prova d'avaluació contínua no avaluable**

A part dels tres canals de comunicació que s'han esmentat anteriorment, com a resultat del contacte amb els estudis s'ha conegut un quart canal, que es fa servir menys però que també és vàlid per a estimular la publicació al repositori: una prova d'avaluació contínua (d'ara endavant, PAC) no avaluable.

Es tracta d'un mecanisme en què s'exigeix als estudiants que facin com a PAC la publicació del treball final.

Amb aquest mecanisme, s'interactua amb els estudiants d'una manera diferent que amb els missatges de correu electrònic, i això pot ajudar a captar la seva atenció. Alhora, però, és important alertar que quan la PAC es publica a l'aula, la reben tots els estudiants i, per tant, no hi ha cap filtre de qualitat respecte a la publicació dels treballs finals. Es dona la possibilitat de publicar tots els treballs aprovats.

Comunicació durant el període lectiu

Al llarg del curs, la informació que s'ha de donar als estudiants varia segons el moment concret del procés de docència. Així, doncs, les informacions per a compartir al començament o al final del curs són diferents i tenen, també, propòsits diferents.

A continuació es presenta una taula en què es resumeixen les accions comunicatives que el professorat pot dur a terme per a difondre el repositori, incentivar-ne l'ús i promoure-hi la publicació, i vetllar perquè els treballs que s'hi publiquin siguin els que els estudis volen.

Període lectiu	Informació que cal comunicar	Responsables	Canals	Fonts d'informació
Començament de semestre	<p>Es recomana informar els estudiants sobre aquestes qüestions:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Què és l'accés obert? – Què és el repositori institucional de la UOC, O2? – Què s'hi pot publicar en accés obert? Què no s'hi pot publicar? (confidencialitat, etc.) – Què es pot trobar al repositori institucional de la UOC, O2? Quin ús en poden fer? – Quines implicacions i quins beneficis té el fet de publicar en accés obert? – Quin posicionament té el programa amb relació al repositori institucional de la UOC, O2 (què es publica, amb quins criteris es trien els treballs, etc.)? <p>* Primera presa de contacte entre l'estudiant i el repositori.</p>	PRA i professor col·laborador.	Pla docent.	<p>√ Consideracions per a la publicació dels treballs finals al repositori institucional, O2.</p> <p>√ Apartat <i>Accés obert a la UOC</i> del web de la Biblioteca Virtual</p> <p>(https://biblioteca.uoc.edu/ca/continguts/Coneixement-obert-a-la-UOC/)</p> <p>√ Recordatori emès per la Biblioteca, en què es donen informacions per comunicar.</p>
A mig semestre	<p>A llarg del semestre, es recomana guiar els estudiants pel que fa a la redacció i la presentació del treball final. Es poden donar indicacions fruit de les «Pautes per a la redacció dels treballs finals» que s'indiquen en aquest document.</p>	PRA i professor col·laborador.	Tauler i fòrum de l'aula virtual.	√ <i>Directrius per a la publicació dels treballs finals al repositori institucional, O2</i> (aquest document).
A mig semestre	Seguiment de la feina de l'estudiant, acompanyament personalitzat pel que fa al desenvolupament correcte del treball i incentivació de l'estudiant perquè publiqui el treball.	PRA i professor col·laborador.	Correu electrònic.	--
Final de semestre	<p>Enviament d'una comunicació (es pot prendre com a referència el «Model de correu per a demanar la publicació en accés obert», disponible a l'annex I d'aquest document).</p> <p>Amb informació addicional com ara:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Recordatori de les «Pautes per a la redacció dels treballs finals». 	PRA i professor col·laborador.	Correu electrònic (per a contacte personalitzat) i/o	<p>√ <i>Directrius per a la publicació dels treballs finals al repositori institucional, O2</i> (aquest document).</p> <p>√ Recordatori emès per la Biblioteca, en què es donen les informacions que cal comunicar.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – La guia sobre com es publica un treball final al repositori. – Indicacions sobre en quina subcomunitat de l'estructura jeràrquica s'han d'incloure els treballs finals. – Recordatori d'etiquetar amb les paraules clau "Estudis de gènere", "Estudios de género", "Gender studies", els treballs relacionats amb el gènere. <p>* Última acció de seguiment per a incentivar la publicació. És cabdal donar pautes concretes sobre què és vàlid publicar i com i on es publica, i adreçar aquesta informació només a les persones que han estat seleccionades per a publicar els seus treballs, seguint els criteris que s'exposen al subapartat «Criteris de selecció de treballs per a publicar (modalitats de publicació)».</p>		<p>tauler i fòrum de l'aula virtual (per a crides massives).</p>	
--	---	--	--	--

Iniciatives de la Biblioteca

La Biblioteca es compromet a dur a terme accions per a donar suport als PRA i als professors col·laboradors en les tasques de difusió del repositori, d'incentivació de la publicació, etc., i als estudiants en el procés de publicació.

✓ Resolució de dubtes i consultes

A l'apartat següent, «Resolució de dubtes i consultes», hi podeu trobar més informació referent a aquesta qüestió.

✓ Accions de formació

La Biblioteca organitzarà accions de formació, a les quals es convocaran els PRA, els DP, el personal de gestió, etc., implicats en la publicació dels treballs finals al repositori. Aquestes accions de formació tindran com a temes principals el funcionament del repositori i les accions que es poden dur a terme per a guiar els estudiants en el procés de publicació, per a interpretar i entendre aquest document, per a acordar procediments que s'han de seguir, etc.

Al marge d'aquestes accions de formació, també es podrien oferir píndoles formatives als professors col·laboradors, amb materials d'autoformació que els ajudin a adquirir les competències i els coneixements bàsics sobre les funcions i els usos del repositori. Així mateix, en el marc de les jornades de docents col·laboradors que organitza la UOC (presencials) i dels cursos d'actualització per al professorat col·laborador (virtuals), el personal de la Biblioteca també es podria prestar a dur a terme altres formacions.

Finalment, la Biblioteca també es plantejarà oferir formacions a demanda.

✓ Emissió de recordatoris

Coincidint amb el **començament del primer i del segon semestres** de cada any acadèmic, la Biblioteca enviarà des del *Tauler d'informacions per als professors i professores* un comunicat a tall de recordatori amb informacions generals sobre l'accés obert, el repositori, l'ús del repositori, etc. D'altra banda, la Biblioteca emetrà recordatoris amb la col·laboració de Funció Tutorial i Serveis Acadèmics – Suport docència.

Aquest primer comunicat contindrà informació vàlida per a ser inclosa en els plans docents de les assignatures de treballs finals i també permetrà enviar missatges als estudiants, per mitjà de taulars i fòrums, amb indicacions per a l'elaboració dels treballs finals.

D'altra banda, **quan s'apropin les dates de lliurament dels treballs finals tant per al primer com per al segon semestre de cada any acadèmic**, la Biblioteca, també amb la col·laboració de Funció Tutorial i Serveis Acadèmics – Suport docència, difondrà un recordatori en què s'informarà que amb els lliuraments dels treballs finals es pot instar els estudiants a publicar en accés obert al repositori.

A més, en el recordatori s'inclourà un model de correu electrònic bàsic per a enviar als estudiants (podeu veure aquest model a l'annex I d'aquest document). Es recomana que aquest correu electrònic incorpori, a més, els elements següents:

- > Un recordatori amb les pautes establertes pels estudis per a la redacció dels treballs.
- > La guia amb les indicacions de com es publica un treball final al repositori (s'adjuntarà per defecte al recordatori de la Biblioteca).
- > Indicacions referents a en quina subcomunitat de l'estructura jeràrquica s'han d'incloure els treballs finals de l'assignatura.

El recordatori emès per la Biblioteca també podrà incloure vídeos informatius sobre el repositori i el seu funcionament, que es podran difondre entre els estudiants i que es podran trobar al portal web de la Biblioteca.

Finalment, és important recordar que cal que la informació del segon recordatori s'adreci exclusivament al col·lectiu d'estudiants que han fet els treballs finals que el programa vol que es publiquin al repositori.

Resolució de dubtes i consultes

La Biblioteca ofereix diferents canals per a resoldre dubtes i consultes. Segons el col·lectiu, es recomana que les consultes es vehiculin per un canal o per un altre. A tall de resum:

	Estudiants i <i>alumni</i>	PRA	Professors col·laboradors	Personal de gestió
La Biblioteca respon	X	X	X	X
Formulari del servei <i>Publica al repositori institucional, O2</i>	X	X	X	X
Referents bibliotecaris		X (de manera extraordinària)		

Atenció als estudiants i *alumni*

Qualsevol consulta que els estudiants facin respecte al funcionament i la utilització del repositori i respecte a la publicació al repositori, i que els PRA i els professors col·laboradors no puguin respondre, els estudiants l'han de tornar a formular per un dels canals següents, un cop redirigits perquè ho facin així:

✓ **La Biblioteca respon**

Servei ofert per la Biblioteca per a resoldre els dubtes sobre el funcionament de la mateixa Biblioteca i els serveis, els recursos i les col·leccions de què disposa.

Aquest servei té el compromís de posar-se en contacte amb l'emissor en un termini màxim de 48 hores laborables.

✓ **Formulari del servei *Publica al repositori institucional, O2***

Aquest formulari està lligat al servei de publicació al repositori que ofereix la Biblioteca. Amb aquest formulari, els estudiants poden enviar al personal de la Biblioteca qualsevol consulta o incidència que tinguin durant el procés de publicació al repositori. Només cal que hi introdueixin les consultes i l'enviïn.

Un cop s'hagi emès la consulta, la Biblioteca es compromet a posar-se en contacte amb l'emissor en un termini màxim de 48 hores laborables i a complir els terminis que es fixaran conjuntament, tenint en compte les necessitats de qui formula la consulta i la viabilitat de la resposta del personal de la Biblioteca.

Els dos canals esmentats també seran els que es recomanin per a canalitzar les consultes dels *alumni* de la UOC.

Atenció als professors responsables d'assignatura (PRA)

Els PRA poden fer arribar les consultes referents al repositori a partir de:

✓ **La Biblioteca respon**

Servei ofert per la Biblioteca per a resoldre els dubtes sobre el funcionament de la mateixa Biblioteca i els serveis, els recursos o les col·leccions de què disposa.

Aquest servei té el compromís de posar-se en contacte amb l'emissor en un termini màxim de 48 hores laborables.

✓ **Formulari del servei *Publica al repositori institucional, O2***

Formulari lligat al servei de publicació al repositori que ofereix la Biblioteca. Amb aquest formulari, els estudiants poden enviar al personal de la Biblioteca qualsevol consulta o incidència que tinguin durant el procés de publicació al repositori. Només cal que hi introdueixin les consultes i l'enviïn.

Un cop s'hagi emès la consulta, la Biblioteca es compromet a posar-se en contacte amb l'emissor en un termini màxim de 48 hores laborables i a complir els terminis que es fixaran conjuntament, tenint en compte les necessitats de qui formula la consulta i la viabilitat de la resposta del personal de la Biblioteca.

A més, de manera extraordinària, els estudiants també poden establir contacte amb el seu referent bibliotecari. Aquest canalitzarà la seva consulta o petició i es posarà en contacte amb els responsables de la gestió del repositori.

Atenció als professors col·laboradors i al personal de gestió

Els professors col·laboradors, el personal de gestió i els membres del Patronat de la FUOC poden formular les consultes sobre el repositori a partir de:

✓ **La Biblioteca respon**

Servei ofert per la Biblioteca per a resoldre els dubtes sobre el funcionament de la mateixa Biblioteca i els serveis, els recursos o les col·leccions de què disposa.

Aquest servei es compromet a posar-se en contacte amb l'emissor en un termini màxim de 48 hores laborables.

✓ **Formulari del servei *Publica al repositori institucional, O2***

Formulari lligat al servei de publicació al repositori que ofereix la Biblioteca. Amb aquest formulari, els estudiants podran enviar al personal de la Biblioteca qualsevol consulta o incidència que tinguin durant el procés de publicació al repositori. Només cal que hi introdueixin les consultes i l'enviïn.

Un cop s'hagi emès la consulta, la Biblioteca es compromet a posar-se en contacte amb l'emissor en un termini màxim de 48 hores laborables i a complir els terminis que es fixaran conjuntament, tenint en compte les necessitats de qui formula la consulta i la viabilitat de la resposta del personal de la Biblioteca.

Difusió i reaprofitament del repositori institucional, O2

Difusió interna

Des dels estudis de la UOC es pot donar a conèixer el repositori per mitjà de diverses iniciatives, com les que es descriuen tot seguit:

- > Basar la **primera PAC de l'assignatura en l'anàlisi, la revisió, etc., d'un treball final publicat els anys anteriors al repositori**. Es proporcionarà als estudiants el *handle* del treball perquè el consultessin al repositori.

- > Proporcionar als estudiants els *handles* de diversos **treballs finals penjats al repositori, que els poden servir com un bon exemple per seguir** per a fer el seu propi treball final, i també per a agafar idees per a triar-ne el tema. En aquest cas, es poden donar *handles* concrets de treballs o d'una subcomunitat específica de les que hi ha a l'estructura jeràrquica.

La clau d'aquestes iniciatives i d'altres és el **reaprofitament** dels treballs que ja estan disponibles al repositori, no només com a base per a idear-ne de nous, sinó també com una porta per a donar a conèixer el repositori i la seva col·lecció, reutilitzant-lo i incentivant-hi noves publicacions.

Difusió externa

Un cop un estudiant ha publicat en obert el treball final al repositori, hi ha diverses possibilitats per a donar més rellevància, fora de l'entorn UOC, a la publicació:

- > Si un PRA considera que un dels treballs publicats és digne d'un esment especial, atesa la qualitat excepcional i la singularitat que té, la **Biblioteca podria piular la incorporació del treball al repositori** per a donar-hi més visibilitat.

Qualsevol sol·licitud per a fer esment d'un treball al Twitter de la Biblioteca s'ha de vehicular pel canal de resolució de dubtes i consultes que s'ha comentat anteriorment (per mitjà de *La Biblioteca respon* o del servei *Publica al repositori institucional, O2*, de manera preferible, o del referent bibliotecari, excepcionalment).

- > Si un estudiant té el perfil d'investigador i disposés d'un perfil a Academia⁷ o a ResearchGate,⁸ dues xarxes socials d'investigadors, se'l podria incentivar perquè fes constar el *handle* del treball final publicat al repositori en el seu perfil.

Així mateix, des de la UOC es promou l'ús de l'identificador únic ORCID,⁹ el qual facilita la identificació i la recuperació de la producció científica. Així, com en el cas anterior, si un estudiant té perfil d'investigador i disposa del codi ORCID, se'l podria incentivar perquè inclogués el treball final com a publicació i hi fes constar el *handle* del repositori.

⁷ En podeu trobar més informació a <https://www.academia.edu/>.

⁸ En podeu trobar més informació a <https://www.researchgate.net/>.

⁹ En podeu trobar més informació a <http://biblioteca.uoc.edu/ca/recerca/orcid-identificador-unic-dinvestigadors>.

Criteris de dipòsit de treballs finals per programes

Els Criteris seran un document, en desenvolupament constant, en què es recolliran les resolucions de cada programa respecte als aspectes següents:

- > Les pautes per a la redacció dels treballs finals que es donen als estudiants.
- > El criteri de selecció dels treballs vàlids per a publicar en accés obert al repositori.
- > La subcomunitat o les subcomunitats que els PRA i els professors col·laboradors recomanen per a publicar els treballs finals.
- > Alguns aspectes que cal destacar respecte a la planificació de la comunicació amb els estudiants, en cas que calgui destacar-ne algun.

Amb aquest document es vol recollir l'estat de la qüestió de les diferents maneres de procedir dels programes que participen en la publicació de treballs finals en accés obert al repositori.

Aquest document permet documentar els processos que fan referència a com actua un programa per a incentivar i afavorir la publicació en accés obert, quines instruccions dona als seus estudiants, etc.

Ahora, servirà com un testimoni del procés que s'ha seguit fins ara, en cas que hi hagi un traspass de responsabilitats del PRA del treball final de qualsevol programa.

Desenvolupament dels Criteris

Amb la publicació d'aquest document, es vol incentivar que els diferents programes acordin uns procediments que caldrà seguir. Un cop acordats aquests procediments, es poden posar en contacte amb el bibliotecari de referència i proporcionar-li un document en què es reculli la informació següent:

Pautes per a la redacció dels treballs finals

Paraules clau

(Nombre recomanat, triades per l'autor?, aportades pels professors col·laboradors i els PRA?, font de referència de la tria de les paraules clau, etc.)

Altres pautes destacades pels estudis

(S'hi inclou un resum executiu?, idiomes?, s'identifiquen el PRA i els professors col·laboradors?, etc.)

Criteris de selecció de treballs per a publicar

- *(Procediment de publicació per part dels estudis respecte la forquilla exposada a «Consideracions per a la publicació dels treballs finals al repositori institucional, O2»*

Subcomunitat dins l'estructura jeràrquica

(Subcomunitat o subcomunitats que es recomanen als estudiants per a publicar els treballs finals.)

Comunicació amb els estudiants

(Aspectes que cal destacar de la planificació de comunicació amb els estudiants.)

Edició, actualització i accés

A partir de la recollida de criteris dels diferents programes, la Biblioteca editarà i supervisarà aquest document, amb la finalitat de fer-lo accessible a tots els programes i estudis de la UOC.

Tot i que la Biblioteca serà l'encarregada de recollir les dades proporcionades pels programes que hi vulguin participar, serà responsabilitat de cadascun dels programes mantenir actualitzades les informacions recollides en els Criteris.

La difusió d'aquest document serà interna a la UOC. No es donarà a conèixer als estudiants.

Malgrat que en cap cas sigui obligatori participar en l'elaboració dels Criteris, des de la Biblioteca recomanem a les diferents titulacions que posin per escrit les resolucions que prenguin respecte a com es guiarà la publicació dels treballs finals d'ara endavant.

Els Criteris volen ser una font de referència per a obtenir informació dels diferents procediments que segueixen les titulacions.

Glossari

Autodipòsit

Mecanisme per a publicar autònomament tot tipus de documents al repositori. En el cas dels treballs finals, consisteix en la publicació autònoma del treball per part dels estudiants seguint les pautes que els professors els marquin.

També es coneix com a *autopublicació*, *autoarxivament* o *via verda*.

Col·lecció

Darrer nivell de l'estructura jeràrquica del repositori. Habitualment, les col·leccions tenen noms compartits i són el «calaix» on es fa la publicació del document al repositori. Particularment, les col·leccions on se situen els treballs finals comparteixen totes la denominació següent: *Treballs finals de carrera*, *treballs de recerca*, etc.

Comunitat

Primer nivell del repositori, sota els tres grans apartats: *Docència*, *Recerca* i *Institucional*. Una comunitat correspon, en gran mesura, a algun dels estudis que imparteix la UOC.

Formulari de publicació

Document amb espais en blanc en què l'estudiant fa constar diverses informacions obligatòries (títol, autor, data de publicació, paraules clau, resum, etc.) per a descriure i aportar informació sobre el document publicat al repositori.

El formulari de publicació és el pas previ al registre de publicació.

Handle

URL permanent, que no canvia encara que es produeixi una migració del repositori a un nou servidor, o quan es fan canvis al sistema; s'assigna automàticament als ítems que es publiquen al repositori.

El *handle* es pot utilitzar per a citar els documents del repositori des d'altres publicacions o mitjans de comunicació.

Llicència de publicació

Conjunt de condicions d'utilització, còpia, distribució i execució d'una obra, que l'autor assigna a aquesta obra. Indica les restriccions i les característiques generals d'ús de l'ítem que es publica.

Professor col·laborador

Una vegada s'ha matriculat del treball final, l'estudiant és assignat a una aula i a un professor col·laborador; el professor col·laborador és un expert en la matèria d'estudi, que farà el seguiment del treball al llarg del semestre. Algunes de les seves funcions són les següents:

- > Es coordina amb el professor responsable corresponent per a dirigir i assessorar acadèmicament la realització del treball final dels estudiants que se li han assignat.
- > Porta a terme el seguiment dels estudiants.
- > Orienta i supervisa el desenvolupament del treball, proposant-hi les modificacions pertinents.
- > Participa en el procés d'avaluació dels estudiants.

Al llarg del desenvolupament del treball, cal fer una tasca de seguiment individualitzat i personalitzat, i és per això que l'estudiant rebrà del professor col·laborador les orientacions i les especificacions particulars sobre els continguts i altres aspectes del procés d'elaboració del treball.

Professor responsable d'assignatura (PRA)

El model educatiu de la UOC fonamenta el bon funcionament i la qualitat en la figura del professor propi de la Universitat, que té la responsabilitat de garantir la docència que rep

l'estudiant en l'assignatura de la qual és responsable. Les seves funcions principals són les següents:

- > Garantir el desenvolupament adequat de l'activitat docent.
- > Dissenyar el pla docent.
- > Planificar l'activitat que s'ha de desenvolupar al llarg del semestre i revisar i avaluar-ne l'execució.
- > Coordinar i supervisar l'activitat del conjunt de professors col·laboradors que duen a terme l'acció docent de l'assignatura.
- > Parar una atenció especial a l'evolució del procés d'aprenentatge dels estudiants.
- > Participar en el procés d'avaluació dels estudiants, per mitjà de la Junta d'Avaluació.

Registre de publicació

Registre publicat al repositori amb totes les informacions introduïdes al formulari de publicació. És el pas posterior al formulari de publicació, un cop la informació introduïda ha estat revisada i validada pel personal de la Biblioteca.

Consisteix en l'ítem publicat al repositori, compost de tot un conjunt de metadades informatives i, com a mínim, d'un arxiu adjunt.

Repositori institucional

Sistema d'informació que recull, preserva, difon i fa accessible la producció intel·lectual i acadèmica d'una institució.

Subcomunitat

Nivell intermedi del repositori, entre la comunitat i les col·leccions. Dins d'una comunitat hi pot haver nombroses subcomunitats, que representen les diferents branques del coneixement que s'imparteix en els estudis. Moltes vegades, les subcomunitats corresponen a un o a alguns dels programes que s'imparteixen a la UOC.

De la mateixa manera, dins d'una subcomunitat hi pot haver diverses col·leccions (per exemple: *Treballs finals de carrera*, *treballs de recerca*, etc.; *Materials docents*; etc.).

Annex I

Model de correu electrònic per a demanar la publicació en accés obert

CAT

Benvolgut/Benvolguda,

Els estudis de la UOC i la Biblioteca Virtual posen a l'abast de tots els estudiants que hagin cursat les assignatures de Pràcticum, Treball final de carrera o Treball final de màster un servei perquè publiquis i diposisis el projecte de pràcticum o el treball final de carrera o de màster a l'O2, el repositori institucional de la UOC, amb el propòsit que sigui accessible per internet en accés obert.

El dipòsit d'aquests treballs serà de consulta lliure per a l'ús docent i de divulgació. En cas que hi hagi dades que calgui protegir, com ara dades personals o de secret empresarial, aquesta informació s'ha de retirar abans de fer el dipòsit. En cas de dubte, consulta-ho amb el professor col·laborador.

El Pla d'Igualtat de gènere 2020-2024 de la UOC té una acció específica de crear una col·lecció de treballs finals relacionats amb el gènere dins de l'O2 Repositori UOC. Per això, si el teu treball inclou temàtiques relacionades amb els estudis de les dones, els feminismes, el gènere, els estudis dels homes o LGTBIQ, hauràs d'incloure la paraula clau "Estudis de gènere", "Estudios de género", "Gender studies" quan publiquis el teu treball a l'O2 Repositori UOC.

Per a incloure el projecte o el treball a l'O2, el repositori institucional de la UOC, hi has d'accedir, un cop t'hagis identificat al Campus, des de l'aula o bé des de la Biblioteca Virtual (també t'has d'haver identificat), on trobaràs un [accés directe al repositori institucional O2](#). Si tens dubtes sobre com cal dipositar el projecte o el treball, et fem arribar la **Guia per a dipositar TFC-TFM-Pràcticum a l'O2, el repositori institucional de la UOC** en el fitxer adjunt.

Totes les trameses seran revisades per la Biblioteca Virtual. Un cop es publiqui el treball, rebràs un correu electrònic en què se te n'informarà i que contindrà un URL permanent del document (*handle*) que podràs fer servir de manera segura per a enllaçar-lo. Amb la publicació al repositori, t'assegurem que sempre podràs accedir al teu treball final de carrera, de màster o de pràcticum i que ens encarregarem de fer-hi els canvis de format necessaris per a preservar-ne la conservació en el futur.

Moltes gràcies per la teva col·laboració!

Per a qualsevol dubte o suggeriment, no dubtis a posar-te en contacte amb la Biblioteca Virtual a partir del servei [La Biblioteca respon](#).

[O2. repositori institucional de la UOC](#)

Biblioteca Virtual de la UOC

CAS

Apreciado/Apreciada,

Los estudios de la UOC y la Biblioteca Virtual ponen al alcance de todos los estudiantes que hayan cursado las asignaturas de Prácticum, Trabajo final de carrera o Trabajo final de máster un nuevo servicio para que publiques y deposites tu proyecto de prácticum o tu trabajo final de carrera o de máster en el repositorio institucional de la UOC, O2, con el propósito de que este sea accesible por internet en acceso abierto.

El depósito será de libre consulta para su uso docente y de divulgación. En caso de que existan datos que deban protegerse, tales como datos personales o de secreto empresarial, esta información debe retirarse antes de su depósito. En caso de duda, consúltalo a tu profesor.

El Plan de Igualdad de género 2020-2024 de la UOC tiene una acción específica de crear una colección de trabajos finales relacionados con el género dentro del O2 Repositorio UOC. Por ello, si tu trabajo incluye temáticas relacionadas con los estudios de las mujeres, los feminismos, el género, los estudios de los hombres o LGTBIQ, deberás incluir la palabra clave "Estudis de gènere", "Estudios de género", "Gender studies" cuando publiques tu trabajo en el O2 Repositorio UOC.

Para incluir el proyecto o trabajo en el O2, el repositorio institucional de la UOC, tienes que acceder a él, una vez te hayas identificado en el Campus, desde el aula o bien desde la Biblioteca Virtual (también es necesario haberse identificado), donde encontrarás un [acceso directo al repositorio institucional O2](#). Si tienes dudas sobre cómo depositar el proyecto o trabajo, te hacemos llegar la **Guía para depositar TFC-TFM-Prácticum en el O2, el repositorio institucional de la UOC** en el fichero adjunto.

Todos los envíos serán revisados por la Biblioteca Virtual. Una vez el trabajo sea publicado, recibirás un correo electrónico en el que se te informará de ello y que contendrá un URL permanente del documento (*handle*) que puedes utilizar de manera segura para enlazarlo. Con la publicación en el repositorio te aseguramos que siempre podrás acceder a tu trabajo final de carrera, de máster o de prácticum, y que nos encargaremos de hacer los cambios de formato necesarios para preservar su conservación en el futuro.

¡Muchas gracias por tu colaboración!

Para cualquier duda o sugerencia, no dudes en ponerte en contacto con la Biblioteca Virtual a partir del servicio de [La Biblioteca responde](#).

[O2. repositorio institucional de la UOC](#)

Biblioteca Virtual de la UOC

ENG

Dear all,

Students who have studied a Practicum, Final Degree Project or Final Master's Degree Project can take advantage of the service offered by the University's faculties and Virtual Library to help them deposit and publish their projects in O2, the UOC's institutional repository, and, thus, ensure their open access from the internet.

By depositing these works in the repository, they will be freely available for teaching and dissemination. If there are data that need protecting, such as personal details or trade secrets, this information must be removed before they are deposited. If in doubt, contact your teacher.

The UOC's Gender Equality Plan 2020-2024 has a specific action to curate a collection of final projects related to gender in the O2 Repository UOC. Therefore, if your work includes topics related to women's studies, feminisms, gender, men's studies or LGTBIQ, you must include the keyword "Estudis de gènere", "Estudios de género", "Gender studies", "Gender studies" when you publish your final projects in the O2 Repository UOC.

To include your project or work in O2, the UOC's institutional repository, log in to the Campus or Virtual Library (also logged in), where you will find a [direct link to the O2 repository](#). We have attached the **Guide to deposit Final Degree Projects, Final Master's Projects and Practicums in O2, the UOC's institutional repository** in case you have any doubts about how to deposit your work.

The process is reviewed by the Virtual Library. You will be notified by email once the work has been published. This email will contain a permanent URL (or handle) for the document, which you can use to link to it reliably. By publishing your work in the repository, you will always be able to access it and we will take care of any changes required to the format to ensure it is preserved in the future.

Thank you!

If you have any doubts or suggestions, do not hesitate to contact the Virtual Library via the [Library Replies](#) service.

[O2, the UOC's institutional repository](#)

UOC Virtual Library

Annex II

Model de text per a incorporar al pla docent

CAT

La Universitat Oberta de Catalunya (d'ara endavant, UOC) treballa per garantir un accés permanent, gratuït, lliure i sense restriccions d'alguns drets d'explotació als continguts científics, acadèmics i docents, per tal d'afavorir l'accessibilitat i l'impacte de la recerca científica que s'ha dut a terme, en benefici de la ciència i la societat.

És a dir, la UOC treballa per garantir la publicació en accés obert, la qual contribueix a:

- > L'augment de la visibilitat de les publicacions.
- > L'obtenció d'un impacte més gran de les publicacions.

En aquest sentit, la UOC disposa del repositori institucional, O2, l'Oberta en obert (d'ara endavant, repositori) (<https://openaccess.uoc.edu/>), un portal que recull, difon i preserva les publicacions digitals en accés obert de la comunitat de la UOC elaborades en el desenvolupament de les seves activitats de recerca, docència i gestió.

El repositori emmagatzema els recursos que s'hi han publicat en tres grans apartats:

- > *Docència*: conté els materials docents i els objectes d'aprenentatge generats per l'activitat docent i dipositats tant per professorat de la UOC (mòduls didàctics, vídeos formatius, guies d'estudi, etc.), com per estudiants (treballs finals de grau i de màster, i pràcticums).
- > *Recerca*: conté les publicacions en accés obert derivades de l'activitat investigadora de la UOC dipositades pel personal docent i de recerca.
- > *Institucional*: conté altres recursos institucionals de la UOC que es consideren interessants per a la societat, com per exemple memòries, lliçons inaugurals, etc.

Els documents i els fitxers publicats al repositori tenen una llicència Creative Commons (CC), la qual permet modificar els termes i les condicions de les llicències d'ús d'una obra per a posar-la a disposició del públic amb un règim més o menys obert, sense substituir els drets d'autor, sinó fonamentant-s'hi.

Els documents publicats al repositori han de complir els requisits següents:

- > No estar afectats per cap acord de confidencialitat amb tercers.
- > No vulnerar els drets de propietat industrial i intel·lectual de tercers.

CAS

La Universitat Oberta de Catalunya (en adelante, UOC) trabaja para garantizar un acceso permanente, gratuito, libre y sin restricciones de algunos derechos de explotación a los contenidos científicos, académicos y docentes, para favorecer la accesibilidad y el impacto de la investigación científica llevada a cabo, en beneficio de la ciencia y la sociedad.

Es decir, la UOC trabaja para garantizar la publicación en acceso abierto, la cual contribuye a:

- > El aumento de la visibilidad de las publicaciones.
- > La obtención de un mayor impacto de las publicaciones.

En este sentido, la UOC cuenta con el repositorio institucional, O2, la Oberta en abierto (en adelante, repositorio) (<https://openaccess.uoc.edu/>), un portal que recoge, difunde y preserva las publicaciones digitales en acceso abierto de la comunidad de la UOC elaboradas en el desarrollo de sus actividades de investigación, docencia y gestión.

El repositorio almacena los recursos que se han publicado en él en tres grandes apartados:

> *Docencia*: contiene los materiales docentes y los objetos de aprendizaje generados por la actividad docente y depositados tanto por el profesorado de la UOC (módulos didácticos, vídeos formativos, guías de estudio, etc.), como por estudiantes (trabajos finales de grado y de máster, y prácticums).

> *Investigación*: contiene las publicaciones en acceso abierto derivadas de la actividad investigadora de la UOC depositadas por el personal docente y de investigación.

> *Institucional*: contiene otros recursos institucionales de la UOC que se consideren de interés para la sociedad, como por ejemplo memorias, lecciones inaugurales, etc.

Los documentos y ficheros publicados en el repositorio tienen una licencia Creative Commons (CC), que permite modificar los términos y las condiciones de las licencias de uso de una obra para ponerla a disposición del público con un régimen más o menos abierto, sin sustituir los derechos de autor, sino fundamentándose en ellos.

Los documentos publicados en el repositorio deben cumplir los siguientes requisitos:

- > No estar afectados por ningún acuerdo de confidencialidad con terceros.
- > No vulnerar los derechos de propiedad industrial e intelectual de terceros.

ENG

The Universitat Oberta de Catalunya (hereinafter, UOC) works to guarantee permanent, free, open access, without restrictions imposed by certain exploitation rights, to scientific, academic

and educational contents with the goal of fostering the accessibility and impact of scientific research, for the benefit of science and society.

In other words, it works to guarantee open-access publishing which contributes to:

- > Increasing the publications' visibility.
- > Increasing the publications' impact.

In this respect, the UOC has its institutional repository, O2, (<http://openaccess.uoc.edu/?locale=en>), which is a portal that compiles, disseminates and preserves in open access the digital publications generated by the UOC community in the performance of its research, teaching and administration activities.

The repository stores published resources in three main sections:

> *Academics*: This contains the teaching materials and learning objects generated by the teaching activity and deposited both by the UOC's faculty (teaching modules, educational videos, study guides, etc.) and by students (final bachelor's degree projects, final master's degree projects or practicums).

> *Research*: this section contains the open-access publications derived from the UOC's research activity deposited by the teaching and research staff.

> *Institutional*: other UOC institutional resources that are considered to be of interest to society, such as: reports, opening classes, etc.

The documents and files published in the repository have a Creative Commons (CC) licence, which allows changes to be made to the terms and conditions of the licences to use a work to make it available to the public under a more or less open regime. It does not replace copyright but rather uses it as a legal starting point.

The documents published in the repository must meet the following requirements:

- > They are not bound by any confidentiality agreement with third parties.
- > They do not infringe third parties' industrial and intellectual property rights.